

DECIZIE

21 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței
Judecători

Valeriu Doagă
Ala Cobăneanu, Galina Stratulat,
Sveatoslav Moldovan, Iuliana Oprea

judecînd recursul declarat de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Forlicon” în procedura falimentului, Buga Alexandru, în cauza intentată la cererea lichidatorului Societății cu Răspundere Limitată „Forlicon” în procedura falimentului, Buga Alexandru privind tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului,

împotriva hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2016, prin care a fost respinsă cererea,

CONSTATĂ:

La 06 mai 2015, lichidatorul SRL „Forlicon”, Alexandru Buga, a formulat cerere privind tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului.

În motivarea cererii, lichidatorul a indicat că, prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2014, a fost constatată insolvabilitatea și s-a intentat procesul de insolvabilitate față de SC „Forlicon” SRL. În calitate de administrator al procesului de insolvabilitate a fost desemnată ÎI „Buga Alexandru”.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 02 aprilie 2015, în temeiul deciziilor adoptate de adunarea creditorilor SC „Forlicon” SRL din 16 martie 2015, s-a dispus trecerea la procedura de faliment în vederea lichidării patrimoniului SC „Forlicon” SRL.

Menționează lichidatorul că, în cadrul procedurii de insolvabilitate, au fost validate creanțele față de creditorii întreprinderii, în mărime de 790 568,99 lei. În urma inventarierii bunurilor debitorului, s-a stabilit că debitorul nu dispune de masă debitoare și nu se află la adresa juridică înregistrată.

Susține că, pe parcursul derulării procedurii, n-au putut fi identificate bunuri pentru stingerea creanțelor creditorilor prin valorificare și astfel nu au putut fi acoperite creanțele validate ale creditorilor.

Precizează că creanțele masei debitoare constituie suma de 100 120,60 lei, ce sunt formate ca cheltuieli aferente suportate de lichidator la administrarea SC „Forlicon” SRL, în sumă de 1 120,60 lei (expedierea scrisorilor - 132,60 lei, publicarea avizelor în Monitorul Oficial RM - 988 lei) și remunerarea lichidatorului pentru perioada 24 noiembrie 2014 – 18 septembrie 2015, în sumă de 99 000 lei.

Consideră că, în cazul în care organele de conducere ale debitorului nu au depus cererea de intentare a procedurii de insolvabilitate sau lichidare a

întreprinderii, dar și-a continuat activitatea și s-a supraîndatorat, acestea au devenit pasibile de răspundere subsidiară în conformitate cu prevederile art. 248 alin. (1) al Legii insolvenței.

În context, potrivit actelor întocmite de executorii judecătorești, se observă incapacitatea de plată survenită încă din anul 2008, însă cererea introductivă nu a fost depusă, fapt ce a dus la nerespectarea prevederilor art. 14 al Legii insolvenței.

Mai indică că documentele societății sunt ascunse ori folosite în scopuri personale de către debitor.

Solicită lichidatorul SC „Forlicon” SRL, Alexandru Buga, tragerea la răspundere subsidiară, în mod solidar, a membrilor organelor de conducere ale debitorului SC „Forlicon” SRL, Ion Forțu și Iulia Forțu, pentru creanțele debitorilor în mărime de 790 568,99 lei și a masei acumulate în sumă de 100 120,60 lei.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2015, cererea lichidatorului SC „Forlicon” SRL, Alexandru Buga, privind tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a fost admisă parțial și s-a dispus încasarea, în mod solidar, din contul lui Forțu Ion și Forțu Iulia în beneficiul SC „Forlicon” SRL, datoria în mărime de 670 500 lei și încasarea, în mod solidar, din contul lui Forțu Ion și Forțu Iulia în beneficiul lui Buga Alexandru, remunerația în mărime de 45 000 lei și cheltuielile aferente în mărime de 1 120,60 lei. În rest, cerințele au fost respinse.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2015, s-a corectat greșeala, din oficiu, prin substituirea în hotărârea și dispozitivul acesteia a sintagmei „ÎNCHIEIERE” cu sintagma „HOTĂRÎRE”.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 23 martie 2016, a fost admis recursul declarat de avocatul Petru Bălănel în interesele Iuliei Forțu, casate încheierile Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2015 în partea admiterii cererii de tragere la răspundere subsidiară a Iuliei Forțu cu remiterea pricinii la rejudecare în această parte.

În cadrul rejudecării cererii, lichidatorul Buga Alexandru și-a concretizat cerințele, invocând drept temei de tragere la răspundere subsidiară prevederile art. 248 alin. (1) lit. e), f) și h) din Legea insolvenței.

Astfel, Buga Alexandru a menționat că Forțu Iulia, în calitate de contabil-șef al debitorului, a ținut o contabilitate fictivă și contrară legii și a contribuit la dispariția documentelor contabile, fapt confirmat prin decizia IFS pe mun. Chișinău nr. 60 din 26.02.2015. Contrar prevederilor art. 14 din Legea insolvenței, cererea introductivă a fost depusă abia în anul 2014, pe când starea de insolvență a debitorului a survenit încă în anul 2008. De asemenea declară că continuarea activității debitorului a dus în mod vădit la incapacitatea de plată.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2016, a fost respinsă cererea lichidatorului SRL „Forlicon”, Buga Alexandru, privind tragerea la răspundere subsidiară a Iuliei Forțu.

Pentru a hotărî astfel, instanța de insolvență a invocat prevederile art. 248 din Legea insolvenței, menționând că este cert stabilit că în ultimele 24 de luni, anterioare intentării procesului de insolvență, Iulia Forțu nu a deținut funcția de contabil-șef al debitorului și deci ea nu poate fi considerată ca membru a organului

de conducere a debitorului și, corespunzător, ea nu poate fi trasă la răspundere subsidiară. La fel a indicat că lichidatorul nu a prezentat careva probe că Iulia Forțu este vinovată în săvârșirea faptelor incriminate.

Considerînd ilegală hotărîrea instanței de insolvabilitate, la 07.06.2016 și 05.07.2016, lichidatorul SRL „Forlicon” în procedura falimentului, Buga Alexandru, a contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2016 și remiterea cauzei la rejudecare în instanța de insolvabilitate în alt complet de judecată.

În motivarea recursului, recurentul a invocat că organele de conducere ale debitorului intenționat ascund bunurile și sunt culpabile de folosirea acestora în interes personal, iar Forțu Iulia a contribuit activ la ascunderea bunurilor.

La fel menționează că de către debitor sunt ascunse ori folosite în scopuri personale documentele societății, deoarece nu au fost transmise lichidatorului și la adresa juridică ele lipsesc.

Mai indică că mențiunea din carnetul de muncă a Iuliei Forțu despre eliberarea sa din calitatea de contabil din 01.02.2010 este falsă, deoarece după această dată intimata a continuat să efectueze transferuri de pe conturile bancare și să acționeze din numele societății.

La 19.09.2016, Forțu Iulia, cît și avocatul Bălănel Petru în interesele Iuliei Forțu, au depus referințe pe marginea recursului declarat, prin care și-au manifestat dezacordul cu argumentele acestuia și au solicitat respingerea lui.

Potrivit art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecînd recursul declarat împotriva hotărîrii date în instanța de fond și verificînd, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărîrii atacate, Colegiul conchide că recursul declarat urmează să fie respins, pornind de la următoarele.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC al RM instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Hotărîrea recurată a fost adoptată în conformitate cu normele de drept material și procedural și este bazată pe aprecierea corectă și completă a tuturor probelor și circumstanțelor cauzei, motiv pentru care de către Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit este considerată legală și întemeiată.

Potrivit art. 356 CPC, cererea de declarare a insolvabilității se judecă în instanță conform normelor generale din prezentul cod, cu excepțiile și completările stabilite de legislația insolvabilității.

În conformitate cu prevederile art. 1 alin. (4) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, procesul de insolvabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Potrivit art. 8 al Legii insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, hotărîrile și încheierile instanței de insolvabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

După cu rezultă din materialele cauzei, recurentul își exprimă dezacordul cu soluția instanței de insolvabilitate, prin care a fost respinsă cererea de tragere la răspunderea subsidiară a Iuliei Forțu.

Potrivit art. 247 alin. (1) al Legii insolvenței nr. 149 din 29.06.2012, în sensul prezentei legi, membri ai organelor de conducere ale debitorului pot fi: debitorul persoană fizică ce desfășoară activitate individuală de întreprinzător, fondatorul întreprinderii individuale sau al gospodăriei țărănești (de fermier), administratorii societăților comerciale, membrii organelor executive, membrii consiliilor de supraveghere (de observatori), lichidatorii și membrii comisiilor de lichidare, contabilii.

(2) Prevederile alin.(1) se aplică persoanelor care dețineau funcțiile respective la data intentării procesului de insolvență, precum și celor care au deținut aceste funcții pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.

Conform art. 248 alin. (1) al Legii insolvenței nr. 149 din 29.06.2012, dacă în cadrul procesului sînt identificate persoane cărora le-ar fi imputabilă apariția stării de insolvență a debitorului, la cererea administratorului insolvenței/lichidatorului instanța de insolvență poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolvent să fie suportate de membrii organelor lui de conducere și/sau de supraveghere, precum și de orice altă persoană, care i-au cauzat insolvența prin una dintre următoarele acțiuni:

- a) folosirea bunurilor sau creditelor debitorului în interes personal;
- b) desfășurarea unei activități comerciale în interes personal sub acoperirea debitorului;
- c) majorarea fictivă a pasivelor debitorului și/sau deturnarea (ascunderea) unei părți din activul debitorului;
- d) procurarea de fonduri pentru debitor la prețuri exagerate;
- e) ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire și a ștampilei;
- f) dispunerea continuării unei activități a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată;
- g) dispunerea, în luna precedentă încetării plăților, de a se plăti cu preferință unui creditor în dauna celorlalți creditori;
- h) nedeplinirea cererii de intentare a procesului de insolvență conform prevederilor art.14;
- i) comiterea altor acțiuni care au adus daune proprietății debitorului.

(4) În caz de pluralitate, răspunderea persoanelor prevăzute la alin.(1) este solidară, cu condiția ca apariția stării de insolvență să fie actuală sau anterioară perioadei în care și-au exercitat mandatul ori au deținut poziția ce ar fi putut cauza insolvența debitorului. Persoanele în cauză se pot apăra de solidaritate dacă, în organele colegiale de conducere ale debitorului, s-au opus actelor sau faptelor care au cauzat insolvența sau dacă au lipsit de la luarea deciziilor care au cauzat insolvența și au făcut să se consemneze, ulterior luării deciziei, opoziția lor la aceste decizii.

(5) Măsura prevăzută la alin.(1) se prescrie în termen de 3 ani de la data la care a fost cunoscută sau trebuia să fie cunoscută persoana care a cauzat starea de insolvență, dar nu mai devreme de 2 ani de la data hotărîrii de intentare a procedurii de insolvență.

(6) În toate cazurile, asupra acțiunii prevăzute la alin.(1), instanța de insolvență se pronunță prin hotărâre, care poate fi contestată cu recurs de persoanele vizate în ea.

Analizând circumstanțele speței prin prisma normelor de drept evocate supra, Colegiul conchide că instanța de insolvență corect a statuat că este cert stabilit că în ultimele 24 de luni, anterioare intentării procesului de insolvență, Iulia Forțu nu a deținut funcția de contabil-șef al debitorului și deci ea nu poate fi considerată ca membru a organului de conducere a debitorului și, corespunzător, ea nu poate fi trasă la răspundere subsidiară.

La caz, potrivit carnetului de muncă, Iulia Forțu a fost eliberată din funcția de contabil-șef al SRL „Forlicons” la 01.02.2010 (f.d. 109).

În acest sens, instanța de recurs susține concluzia instanței de insolvență cum că lichidatorul nu a prezentat probe că înscrisul din carnetul de muncă cu privire la eliberarea din funcție, este fals. Or, afirmațiile lichidatorului cum că și după această dată intimata a continuat să efectueze transferuri de pe conturile bancare și să acționeze din numele societății, pe lângă faptul că sunt neîntemeiate, nu pot fi reținute ca probă confirmătoare a falsificării mențiunii despre eliberarea din funcția de contabil-șef a debitorului.

Just a conchis instanța de insolvență că copia pașaportului Iuliei Forțu, confirmă faptul că aceasta lucrează în afara hotarelor țării, deoarece se vede că cea mai mare parte a timpului aceasta se găsește după hotarele țării, iar introducerea modificărilor corespunzătoare la bancă (în privința faptului cine este contabil-șef) întră în obligația administratorului acestei întreprinderi.

În același timp, Colegiul constată că argumentele recurentului sunt contradictorii, or, pe de o parte acesta susține că potrivit informației BC „Banca Socială” SA, Iulia Forțu în noiembrie 2010 a semnat documente bancare prin care a transferat mijloace financiare de la SRL „Forlicon”, iar pe de altă parte afirmă că potrivit aceleiași informații a băncii, pe conturile debitorului sunt aplicate sechestre.

Prin urmare, Colegiul conchide cu certitudine că în cadrul examinării cererii lichidatorului SRL „Forlicon”, Buga Alexandru, privind tragerea la răspundere subsidiară a Iuliei Forțu, nu a fost demonstrat faptul că aceasta cade sub incidența normei legale care specifică cercul de subiecți pasibil tragerii la răspundere subsidiară.

La fel, instanța de recurs constată că, în cadrul rejudecării cererii, lichidatorul Buga Alexandru și-a concretizat cerințele, invocând drept temei de tragere la răspundere subsidiară prevederile art. 248 alin. (1) lit. e), f) și h) din Legea insolvenței.

Astfel, potrivit art. 248 alin. (1) al Legii insolvenței nr. 149 din 29.06.2012, dacă în cadrul procesului sînt identificate persoane cărora le-ar fi imputabilă apariția stării de insolvență a debitorului, la cererea administratorului insolvenței/lichidatorului instanța de insolvență poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolvent să fie suportate de membrii organelor lui de conducere și/sau de supraveghere, precum și de orice altă persoană, care i-au cauzat insolvența prin una dintre următoarele acțiuni:

e) ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire și a ștampilei;

f) dispunerea continuării unei activități a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată;

h) nedeținerea cererii de intentare a procesului de insolvență conform prevederilor art.14.

În acest context, pe lângă faptul că Iulia Forțu nu cade sub incidența normei legale care specifică cercul de subiecți pasibil tragerii la răspundere subsidiară, instanța de insolvență a supus aprecierii și fiecare temei invocată de lichidator.

În primul rând, Colegiul conchide că instanța de insolvență just a statuat că, deși lichidatorul declară că Iulia Forțu, care îndeplinea funcția de contabil-șef al debitorului, nu a depus cererea introductivă în anul 2008 și a dispus continuarea activității debitorului, care în mod vădit a dus la incapacitatea de plată, acesta nu a prezentat careva probe că în funcțiile contabilului-șef intrau astfel de obligațiuni, dar și dacă putea aceasta să facă lucru dat. Or, cererea introductivă putea fi înaintată doar de administratorul debitorului. Tot în funcția acestuia intră și obligația de a dispune continuarea activității debitorului ori sistarea acestei activități.

Prin urmare, instanța de insolvență corect a statuat lichidatorul nu a dovedit contrariul, iar temei pentru tragerea Iuliei Forțu la răspundere subsidiară, prin prisma art. 248 alin. (1) lit. f) și h) din Legea insolvenței, nu există.

Într-al doilea rând, solicitantul tragerii la răspundere subsidiară (lichidatorul) nu a probat în ce mod Iulia Forțu a dus o contabilitate fictivă și contrară legii, or, din decizia IFS pe mun. Chișinău nr. 60 din 26.02.15, la care dînsul face trimitere, nu reiese acest fapt (f.d. 41). De asemenea lichidatorul nu a prezentat nici o probă care ar confirma că Iulia Forțu a contribuit la dispariția documentelor contabile.

În această ordine de idei, Colegiul constată că instanța de insolvență just a statuat că lichidatorul nu a prezentat careva probe că Iulia Forțu este vinovată în săvîrșirea faptelor incriminate.

Mai mult ca atît, din analiza cererii de recurs, instanța de recurs reține că aceasta este o redare exactă a susținerilor verbale ale lichidatorului din 08.12.2015 (f.d. 81) și a referinței din 12.03.2016 (f.d. 114), fără a diferenția faptul că se solicită tragerea la răspundere subsidiară doar a Iuliei Forțu, respectiv instanța de insolvență a supus aprecierii doar temeiurile apariției stării de insolvență imputate dînzei, pe cînd actele menționate supra, de rînd cu cererea de recurs, cuprind descrierea cererii inițiale de tragere la răspundere subsidiară și a administratorului și fondatorului unic – Forțu Ion, în privința căruia instanța de fond nu s-a expus.

Urmare a celor indicate, Colegiul concluzionează că instanța de fond a constatat și elucidate pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii în fond și corect a aplicat cadru legal.

În această ordine de idei și, avînd în vedere că hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2016 este legală și întemeiată, iar recursul declarat de lichidatorul SRL „Forlicon” în procedura falimentului, Buga Alexandru, este nefondat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a-l respinge, cu menținerea hotărîrii contestate.

Ținînd cont de cele indicate, în temeiul art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Se respinge recursul declarat de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Forlicon” în procedura falimentului, Buga Alexandru.

Se menține hotărârea Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2016, în cauza intentată la cererea lichidatorului Societății cu Răspundere Limitată „Forlicon” în procedura falimentului, Buga Alexandru, privind tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței

Valeriu Doagă

Judecători

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Sveatoslav Moldovan

Iuliana Oprea